

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel veszi a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. KOVÁCS JÓZSEF

UGYVÉD

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos-utca 297. szám
Wolf Dezső könyvnyomdája.

Haladjunk.

Kunszentmárton, október 15.

V.

Sok idő telt el azóta, hogy sorozatos cikkeim írását abba hagytam Kunszentmárton fejlődéséről, azonban ez a hallgatás nem azért történt, mintha meguntam volna agitálni amellet, hogy Kunszentmárton fejlődjék, vagyont szerezzon, sőt ellenkezőleg, vártam a fejleményeket, megakartam tudni, hogy előző négy cikkem milyen hatást gyakorol községünk képviselőtestületére, lesz-e fogantatja, hogy azután újult erővel folytassam az agitációt községünk jövője érdekében.

Két dologról irtam. Az alsó erdő megvételéről és a vásártér áthelyezéséről. Nagy volt az örömem, mikor a képviselőtestület határozatáról értesültem a vásártér áthelyezése ügyében. A képviselőtestület bölcs dolgot cselekedett, mikor a vásárt áthelyezte a vasúti térre. Régebben kifejtettem az áthelyezés hasznát, előnyét és hogy ezek az érvek meggyőzték képviselőinket, csak azt bizonyították, hogy hiba volt Kunszentmártont maradisággal vádolni, hiba volt polgárainkra minden rosszat szórni: holott itt is lehet valamit csinálni, csak akarni kell. Ha nem aka-

runk valamit, abból mi sem lesz. De ha összetartunk, meggyőzzük polgártársainkat a dolgok helyességéről, akkor ellenzésre nem találunk.

Az alsó erdő megvétele még nem került a képviselőtestület elé. Azonban alapos a reményem, hogy ezt is hamarosan tárgyalni fogja és hiszem, hogy nem lesz képviselő, ki ellene szavazna az erdő megvételének.

De menjünk előre. Nem baj, ha lépésben haladunk is. Fő dolog az, hogy fejlődünk.

E lapból értesülhettek olvasóink, hogy Tiszakürtön községi takarékpénztár létesült. Alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta és a takarékpénztár talán már meg is kezdte működését.

Tiszakürt község képviselőtestülete — mikor a községi takarékpénztárt megszavazta — előrelátásáról és mély gondolkodásáról tett tanubizonyosságot. Érezte Tiszakürtön minden ember, hogy a községen segíteni kell, jövedelmet kell csinálni, mert az örökös pótdó emelés polgárait tönkre teszi.

És meg lett a községi takarékpénztár.

Lesz-e belőle haszna a községnek?

Azt tudjuk mindnyájan, hogy Tiszakürt a vagyonosodás terén rohamos léptekben halad előre, homokjait szőlőkkel telepítik be, mi által évről-

évre több az adófizető polgár és így a község terhe évről-évre több ember közt oszlik meg, minek következménye a pótdó csökkenése.

Tiszakürt azonban még jobban csökkenteni akarja polgárai adóját és felállította a községi takarékpénztárt. A községi takaréknak nagy jövője van, nagy hasznot fog huzni belőle a község. A község pénzét mindenki szívesebben veszi kölcsön, mint a részvénytársaságokét, mert az a kamat, mit az adós a község pénztárába befizet, az a község jövedelme, mely a költségvetésben fedezetként szerepel, ellenben a részvénytársaságok nyereségein nem az összes polgárok, csupán csak a részvényesek osztoznak.

Ezért üdvös és hasznos a községi takarékok létesítése.

A vármegyénkben több községben és városban van már községi takarékpénztár. Alkalmam volt Karczag város takarékpénztárának mérlegét átnézni. Karczagon több takaréknak van és a város intézete még is olyan szép nyereséget mutatott fel a múlt év végén, mely a város pótdóját — számításom szerint — legalább 25—30 százalékkal apasztotta. Pedig a jövedelemből nagy személyzetet is fizettek.

Kisujszálláson, Törökszentmiklóson és a megyében több helyen vannak községi takarékpénztárak és az min-

Krónika.

— Szeptember hó. —

1047 szept. 25. E napon halt vértanu halált több püspöktársával Gellért esanádi püspök, ki az új vallás és új rend ellen föllázadt, a pogány valláshoz szító őseink a budai Kelen hegyről a Dunába taszították. A hegyet azóta Gellért-hegynek nevezi a magyar.

1096 szeptember végén vonult keresztül hazánkon az első kereszties hadjárat lovaghada Buillon Gottfried lotharingiai herceg vezérlete alatt.

1146 szeptember 11. Trónviszályok dúlták az országot, Borics, Kálmán király törvénytelen fia a német császár segítségével akart a magyar trónra jutni. A felzudult magyarság a Lajta vize mellett úgy megverte, hogy a német császárnak elment a kedve Magyarország leigázásától.

1367 szept. 1. E napon kelt a pécsi egyetem alapítólevele, Nagy Lajos királyunk uralkodása idejében. Ez az egyetem a mohácsi vészig fenn is állott. Ugyanez időben alapították Prágában az első német egyetemet. Ebből is láthatjuk, hogy hazánk az időben sem állt műveltség dolgában hátrább szomszédainál.

1382 szept. 11. E napon halt meg Nagy Lajos királyunk, kinek uralkodása alatt hazánk volt Európa leghatalmasabb országa. Sajnos,

nem voltak fii örökösei. A magyar korona leányára, Máriára szállott. A nagy királyt szept. 16-án temették el Székesfehérváron, leányát másnap koronázták meg Magyarország királyává. A gyöngye leányból gyöngye asszonykirály lett. Négy év múlva, 1386 szept. 4-én a lázadók Djakovárnál leölték a királynő kíséretét, anyjával együtt elfogták és a novigrádi börtönbe vetették. E zavarokban Lengyelország elszakadt, a török az ország déli tartományait ragadozta el, a királyi hatalom utolsó foszlányait a királynő férje, — a cseh-német Zsigmond — a ki királylyá lett — végleg elprédálta.

1396 szept. 28. A török Európában mind nagyobb tért hódít. Megvetette lábát Görög és a mai Bolgárországban. Hazánk és Nyugat veszedelemben forogtak. Zsigmond király Európa keresztény népeit hívta segítségül. Ez első esetben fogantatja is volt felhívásának. Elküldötték hadseregeik színét-javát. Mintegy 80 ezernyi fényes, kitűnően felszerelt lovaghad jelent meg. Nagy számuk és a rendezetlenek látszó török-had fölötti látszólagos fölényük elbizakodottá tette őket, meg a törökök haremodorát sem ismerték, minek következtében a Nikápoly melletti ütközetben a török iszonyuan szétverte őket. Legtöbb halottat vesztettek a franciák. A magyar hadak vesztesége is súlyos volt. E veszteségnél azonban nagyobb baj volt a rémület, melyet a menekülők mindenfelé terjesztettek,

melyből kifolyólag hazánk a nyugati népektől a török ellen többé hathatós segítyt nyerni nem tudott.

1439 szept. 9. Albert magyar király német császár is mintegy 24000 főnyi gyülelévessz sereggel megindult a török ellen, kik az Aldunánál csapkodtak be hazánkba. Titelig el is jutott. Török sereg jöttének vak hírére úgy szétszaladt a gyülelévessz tábor, hogy talán még most is szalad. Ilyen volt az első Habsburgi segítség.

1526 szept. 10. A győztes Szulejman e napon Mohácsról Buda alá ért, honnan az idegen királyné és az idegen polgárok megszöktek, az ott maradtak pedig megadták magukat. A szultán Mátyás király palotájába szállt, a várost kiraboltatta és fölgyújtatta. A város kirablása után átkelt a Dunán, a Duna-Tisza közén pusztítva, rabolva takarodott ki az országból.

1540 szept. 15-én temették el János királyt Székesfehérváron. Ő volt az utolsó nemzeti király. Őt is temették utóljára az Árpádok temetője helyére.

1552 szept. 11. okt. 18. A magyar hazaszeretet és vitézség legnagyobb napjai. — 180000 főnyi török sereg vette ostrom alá Egert. Segítség a királytól ugyan ezuttal sem jött, annak kisebb gondja is nagyobb volt annál. De a védők erejével Dobó és Mekesey kapitányok megtartották Egert. Mikor már hazá-

denütt bevált. Csak Kunszentmártonban nincs községi takarékpénztár.

És miért?

Tatán nincs szükségünk jövedelemre? Talán nincs szüksége a község polgárainak arra, hogy pótdadjuk csökkenjen?

Tudja a jó Isten, de mi már olyanok vagyunk, beszélünk, de nem teszünk semmit. Itt is évek óta beszélnek községi takarékpénztárról, de mind ez ideig egy lépés sem történt annak megvalósítása iránt. Azt elismerem, hogy szépen tudunk beszélni és mikor kibeszéltük magunkat, örülünk, hogy valami bajunk nem történt.

Pedig nálunk a községi takarékpénztárt könnyen meglehetne valósítani. Az árvapénzek és a község alapjai közel 800,000 koronát tesznek. Horribilis summa ez. Hol van a vidéken takarékpénztár, mely ilyen alaptőkével kezdte működését? Sehol, vagy nagyon is kevés van.

Tiszakürttől példát vehetünk és tanulhatunk tőle. Olyan cseben csinálta meg Tiszakürt a takarékját, hogy csak akkor tudtuk meg, mikor azt már a belügyminiszter engedélyezte; mi pedig mindig a községi takarékról beszélünk és nincs belőle semmi.

Itt van az ideje, hogy **nécsak** beszéljünk, de tegyünk is. Nekünk szükségünk van minden fillérre, oda kell hatnunk, hogy jövedelmet csináljunk községünknek. Azt pedig mindenki beláthatja, hogy egy takarékpénztár **nem** hogy kárára volna a községnek, sőt ellenkezőleg előnyére van.

Ha Kunszentmártonban községi takarékpénztár létesül, pótdadjuk 30—35 százalékkal csökkenni fog. Hogy ez nem mese, a jövő igazat fog nekem adni.

Belépés a jegyzői egyletbe.

A Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei Községi Jegyzői Egylet Jászberényben 1911. augusztus hó 26. napján tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy a községek és vá-

rosok kéressenek föl az egyletbe pártoló tagul való belépés iránt.

Az egylet megkeresése most érkezett meg előljáróságunkhoz. A megkeresés a következőket mondja.

Az egylet minden tagja előtt ismeretes az egylet vagyoni helyzetének siralmas állapota. Kűszködünk kartársaink közönyével. De az egyleti élet buzgó művelőinek iparkodása is hajótörést szenved az anyagi eszközök hiánya miatt. Annyian is, a hányan rendszerint részt veszünk a közgyűléseken és iparkodunk tőlünk telhetőleg egyletünk felvirágoztatásán, tudnánk az egylet nevében s az egylet részére hasznos dolgokat produkálni, ha rendelkezésünkre állana a pénz.

Alapszabályainkat akképp módosítottuk, hogy egyletünknek most már alapító tagjai is lehetnek. És elnökünk dicséretes ügybuzgalma folytán már vannak is.

Az elnöki jelentés alapján a közgyűlés felkérni rendelte az egylet rendes tagjait alapító tagoknak minél nagyobb számban való gyűjtésére.

Véleményünk szerint mi sem állaná utját annak, hogy a községek és városok is be lépjenek egyletünkbe alapító tagokul.

Egyletünk minden szerénytelenség nélkül közhasznú egyesületnek mondható. Hiszen nemcsak a magunk bajával foglalkozunk. Megvitatás alá került itt eddig is, még inkább az alá kerül ezután számtalan közérdekű dolog. A városok és községek csak hasznát veszik a mi tanácskozásainknak, egyleti működésünknek. Igen sok jó ideával, igen sok jó gondolattal térünk haza innen akárhányszor, a mely jó ideáknak és gondolatoknak aztán községeink veszik erkölcsi és anyagi hasznát.

Tagjai a községek a vármegyei gazdasági egyesületnek, halászati társulatnak, a vakokat gyámolító egyesületnek, a gyermekvédő ligának, gyermekvédő szanatóriumnak, a szolnoki művészegyesületnek s még igen sok egyesületnek. Miért ne lehetnének tagjai a község jegyzői egyesületnek.

Hiszünk, hogy nincs a vármegyének egyetlen városa és községe sem, a mely az alapító tagok sorába való belépés iránti kérésünket elutasítaná.

volt a férfi, kiállottak a egrí asszonyok is és csúfá tették a török minden erőlködését.

1566 szept. 8. Ugyanazoknak a hangoknak megrázó drámája játszódott le e napon a Dunántúli Szigetvárbán, hol Zrinyi Miklós halálba rohant övéivel egyetemben, miután egy hónapig tartotta fel a török császár seregét és hiába várta királya fölmentő seregét. Pedig a királynak 80 ezer főnyi serege Győrnél vesztegelt.

1683 szept. 12. A királyában örökösen csalódott magyarság a törökkel fogott kezét és Bécs alá vezette a török sereget, hogy egyszerűsmindenkorra végezzen vele. E szörnyű veszedelem fölriasztotta az egész keresztény Európát. Nagy szövetséget kötöttek. A hős Szobieszky János lengyel királylyal élükön a török erejét összetörték és Bécsét fölmentették. Közép- és Kelet-Európa sorsa dőlt el e napon és a bécsi politibában is változás történt. Elhatározták, hogy felmentik a török hatalma alól Magyarországot. Ekép lett Bécs felmentése a 16 éves fölzsabadozó háboru kezdete.

1686 szept. 2. E napon foglalták vissza a keresztény seregek Budát. E nappal kezdődik a mai Magyarország élete. Amint Buda elvesztésével darabokra szakadt az ország, úgy Buda visszavételével a darabok kezdettek ismét összeforrni, hogy ismét egységes hazája legyen a magyarnak. Lassan haladt és sokáig tartott az összeforrás. Erdély csak 1848-ban egyesült.

Igaz, hogy még ma sem teljes, mert Dalmácia csak névleg a miénk. Bosznia hovatarozása sincs még eldöntve.

1697 szept. 14. A 16 éves felszabadozó háboru legnagyobb csatáját és diadalát vívta e napon Savojai Eugen herceg fővezér Zentánál, mely után a török Magyarország visszacszerzésének még a reménységéről is letett.

1741 szept. 11. A híres pozsonyi diétának a legnagyobb napja. A «Moriamur» e nap zugott a pozsonyi várpalotában, a melyből olyan fergeteg keletkezett, hogy végigszáguldotta egész Európát, legázolta Mária Teréziának, magyar királynőnek ellenségeit s megalapította a Habsbrug-ház női ágának hatalmát.

1825 szept. 11. E napon kezdődött sok évi szünetelés után az 1825—27. országgyűlés, melyen Magyarország ujjaszületése megindult. A nemzet fölébredt hosszú álmából és önérejből rövid idő alatt talpra állt, erős akarattal, alapos munkával igyekezett pótolni a multak mulasztásait.

1848 szept. 11. E napon lépte át Jelliasich horvát seregével a Drávát, hogy a magyar szabadságot elfojtsa. Hála a magyarok Istenének és nagyapáink vitézségének, nem sikerült neki.

Hirek.

Kunszentmárton, október 15.

— **Vármegyei közgyűlés.** Jásznagykun-Szolnok vármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi október hó 20. napján d. e. 10 órakor Szolnokon a vármegyehez nagytermében rendes közgyűlést tart. A tárgysorozaton 251 tárgy szerepel, melyből benünket Kunszentmártoniakat a következők érdekelnek. Kunszentmárton község határozata Csiba Antal és társai részére 400—400 korona drágasági pótlék megszavazása tárgyában. Kunszentmárton község határozata a községi lovas hadnagy és a szolgálk fizetésének felemelése tárgyában. Kovács S. József, Kuna András és társai felebbezése. Kunszentmárton község határozata, mely szerint kimondotta, hogy regálealapból kölcsönvett 300.000 korona visszafizetésére a költségvetésbe évenként felveendő 6000 korona törlesztési összeg mérvét 3000 koronára szállítja le.

— **Községi virilisek az 1912-ik évre.** A községi legtöbb adófizetők névjegyzéke az 1912. évre már összeállítotott, mely a község házában október 15-től. 20-ig közszemlére lesz kitéve, mi ellen a felszólalások 15 nap alatt adandók be. Virilisek lettek: 1. Dósa József, 2. ifj. Szabó András, 3. Nagy Géza, 4. Németh Illés, 5. Mátray Lajos, 6. Dr. Talányi Ottó, 7. Fazekas Imre, 8. Özv. M. Kovács Istvánné, 9. Özv. Tóth Istvánné, 10. Lukács Andor, 11. P. Kovács Gergely, 12. Özv. Horváth Istvánné, 13. Özv. Fazekas Mátyásné, 14. F. Kiss József, 15. Dr. Neuberger Márk, 16. Szilárdfi Jakab, 17. Szabó Máté, 18. Klein Adolf, 19. ifj. Benke József, 20. Bozóky Béla. Pótlagok: 1. Kiss F. Mátyás, 2. Fazekas Pál.

— **Esküvő.** Szombaton délelőtt 10 órakor vezette oltárhoz Doba Ilonkát dr. Székely Farkas színérváralyai kir. járásbíró. Tanuk voltak: a menyasszony részéről Áchim Zsigmond tkvi bíró, a vőlegény részéről legényei Pintér Jenő huszárszázados.

— **Társulati gyűlés.** A Körös-Tisza-marosi ármentesítő és belvízszabályozó társulat Hódmezővásárhelyen folyó hó 10-én tartotta évi rendes közgyűlését. A közgyűlés nagyon népes számban vettek részt a gyűlésen. A kunszentmártoniakot a tárgysorozat 3. pontja érdekelte különösen, melynél Gergulics Pál főbíróknak szólt fel polgáraink érdekében. Főbíróknak a többek között a következőket mondotta. „Kunszentmártonban nagy a parasz a társulat ellen, ez a panasz abban leli magyarázatát, hogy a társulat Kunszentmárton község birtokosainak semmit sem tesz, sőt ami már el is van határozva és a csatorna építéséhez szükséges összeg a költségvetésbe fel is van véve, a társulat még sem épített ki, nem hajtja végre a határozatokat. Így van ez a Zsombiki, Técsi országot menti csatornánál, valamint az M. Kovács István csatornájánál is, melyet pedig ígérnek, a költség is meg van rá szavazva és a társulat még mindig nem kezdte el a csatorna kiépítését. A társulat fennállása óta Kunszentmártonnak semmit sem tett. Főbíróknak indítványt tett, hogy a társulat a jövő évi közgyűlésnek tegyen jelentést, hogy Kunszentmárton határában milyen kiépítéseket eszközölt. Gergulics Pál felszólalására Kalló főmérnök válaszolt, kijelentvén, hogy a Zsombiki és Técsi, valamint az M. Kovács István csatornáját még ez évben, az éri csatornát pedig a jövő évben kiépítetteti a társulat. — Várjuk az ígért teljesítését.

— **Állatkiállítás.** Október hó 22-én Kisujszálláson tenyész szarvasmarha kiállítás lesz.

— **Mulatság.** E hó 21-én, a kecskeméti károsultak javára mulatság lesz a Körös szálló nagytermében. A rendezőség hatvan tagból áll, akik egy akarattal dr. Tancos Miklós kir. járásbíróért kérték fel elnöküknek, aki azt szívesen elfogadta, megígérve a mulatság iránt leendő támogatását. A mulatság sikere mellett bizonyít az a nagyfokú érdeklődés, amit nemcsak a kunszentmártoni, hanem a vidéki közönség mutat; nap-nap után nagyon sokan kérdezősködnek: hát lesz-e *katonazenekar*? lesz-e kabare? Igenis lesz minden; a mulatságot szervező rendezőség elnöke egy rendező kíséretében elutazott a mulatság érdekében tárgyalni a katonazenéről és cabaréről; minthogy pedig kedves közbenjárása folytán mindkettőt megígérték, hát ez uton általánosságban is hírül adjuk mindazon nemeslelkű érdeklődőknek, akiket bizonyára nem egyedül a mulatság, a tánc, hanem a jótékony cél vezérel. Csodálkozunk azon, hogy akadtak, főleg az intelligensebb urak között olyanok — még hozzá fiatal emberek, akik erővel kihúzták magukat a mulatság rendezése alól. Itt két dolog állhat fenn, vagy nem akarnak anyagi áldozatot hozni a jótékony célra, vagy pedig ki van szívükből vesztve minden jó érzés, a szegények iránti szeretet. Mindkettő oszlopos hiba. Hiszen ezen jótékony célú mulatság iránt oly nagy az érdeklődés és oly jól fog sikerülni, hogy egyesek áskálódása még említésre sem érdemes.

— **A vármegye népessége.** Junius, julius és augusztus hónapokban a vármegyében születtek: férfi 2403. Nő: 2341. Meghalt férfi: 1841. Nő: 1745. A szaporodás 1258. Hét éven alól elhalt 39. Halvaszületett 89. Korai születés 34. Iker-szülés 31. Törvénytelen gyermek üszletett 192. Öngyilkos lett 43. Balesetnek 39., a gyilkosságnak pedig 5 egyén esett áldozatul.

— **Hálalozások.** Fazekas Antal földbirtokos folyó hó 7-én délután 65 éves korában hirtelen elhunyt. Temetése hófőn délután ment végbe a közönség igaz és meleg részvéte mellett. Fazekas Antal szélütés érte a szülőjében, hova folyó hó 6-án friss egészségben ment ki. Szombatn reggel hozták haza, orvost hívtak hozzá, de segíteni rajta már nem lehetett. Koporsóját a család, a rokonság, és ismerősök nagyserege kísérte ki az alsó temetőbe. — Ifj. F. Kiss Antal gazdálkodó leánya *Rozika*, életének 17-ik évében f. hó 13-án d. e. 11 órakor, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz.

— **A szegénysorsu tüdőbetegek** érdekében a József királyi herceg Szanatórium Egyesület akcióját, hogy egy virágszállal kevesebbet kössünk a halottaknak szánt koszoruba, s ennek a virágszállnak árát ajánljuk föl az élőhalottaknak, a tüdőbetegeknek, — a mi patriánkon nagy érdeklődéssel fogadták. A társadalom élén állók határozta el, hogy ezt a nemzeti sebet hegesztő szép emberbaráti ügyet, egész szívünk szeretetével vesszük gondjukba. A gyűjtés módja intenzív lesz s hisszük, hogy a szép cél javára szép sikerrel fog végződni.

— **Eljegyzés.** Kiss Péter jóhírű szabó iparos eljegyezte Horpácsi Rozikát.

— **Székely Mihály Szentesen.** A népszerűvé vált magyar aviatikus, Székely Mihály, sorra kapja a meghívást a népesebb városokból. Székelynek, aki Szarvason érettségizett, számos iskolatársa van Szentesen, akik most meghívták, hogy Szentesen is mutatná be tudományát. Székely megígérte, hogy még ebben a hónapban, vagy 22-én, vagy 29-én repülni fog Szentesen. Székelylyel Csallány Gábor, a szentesi muzeum érdemes igazgatója is felszállni szándékozik. Szentes előkelő férfiból bizottság alakult, amely a rendezés munkáját fogja végezni.

— **Darányi és Benkó utca.** Kunszentmárton község képviselőtestülete 1911. évi október 5. napján tartott közgyűlésében a következő határozatot hozta. Tárgyaltott az előjáróság részéről Nagy Zoltán jegyző előterjesztése a szabadság-téren épült harminc s a felső rakodó kert mellett épült tizenhét gazdasági munkás-ház beszámolója s az utóbbi helyen keletkezett két új utca elnevezése tárgyában. A képviselőtestület, megemlékezve azokról a soha nem hervadó érdemekről, melyeket a gazdasági munkásházak ideájának felvetése a vonatkozó törvények megalkotása s a gazdasági munkásházak építésének megkeresése, de általában a gazdasági munkások szociális jóléti intézményeinek fejlesztése körül a volt földmívelésügyi miniszter, Darányi Ignác, a megyebeli gazdasági munkásházak építése s a gazdasági munkások ügyeinek szeretetteljes felkarolásával meggyőzően illusztris alispánja dr. Benkó Albert magunknak szereztek, az 1911. évi gazdasági munkásházak megépítése által keletkezett egyik utcát Darányi-utca-nak, a másikat pedig Benkó Albert utcá-nak nevezi el.

— **Mozi.** Szíves tudomás végett közöljük a mozi látogató közönséggel, hogy a már tulajdonunkat képező gőzgéppunkkel a mozi üzemköltségeit redukáltuk s így módunkban van, hogy helyárainkat tetemesen olcsóbbá tehesük. — Célunk, hogy közönségünknek minél kellemesebb előadásokat nyújthassunk. E végből a bemutatandó képeink minőségét emeltük, az előadásokat meghosszabbítottuk s az eddigi állóhelyeket a nyugalom és rend kedvéért megszüntettük. Reméljük, hogy mindezekkel a mozi látogató közönség szorgalmasabb látogatását kiérdemeljük. Újabb helyárak a mozióban: I-ső hely 60 fillér, II-ik hely 40 fillér, III-ik hely (ülőhely) 20 fillér. — A moziesták. — Vasárnapi műsorunk: Olasz lovasság, természetes. Magántitkár, humoros. Az örült, dráma. Karcsi és az anyósa, humoros. Ablaktisztítók, humoros. Pali, mint próbababa, humoros. Pályaőr leánya, dráma. Hét világ eseményei, természetes.

— **Rendőrkapitányválasztás Szolnokon.** A szolnoki rendőrkapitányt, Pólya Bélát Karcagra, főkapitányvá nevezte ki a főispán. Így a szolnoki rendőrkapitányi állás megüresedett. Az alispán most irta ki a pályázatot erre az állásra. A kérvényeket október 15-ikéig kell beadni. A hatóságok s a közönség jeltöltte Kiss Ernő városi számtiszt.

Orvosi vizsgálatok a bécsi Allgemeines Krankenhausban bevizsgálták, hogy a természetes **Ferencz József-keserűvízzel** a székrekedés legkülönbözőbb nemeinél nagyon kiváló eredmények érhetők el. Mert: 1) A Ferencz József-keserűvíz oldó és hashajtó hatása kisebb adagoknál következik be, mint bármely más hasonló víznél. 2) A Ferencz József-keserűvíz a betegek szívesen isszák és állandó használat mellett is jól türik. — Kapható gyógyszertárakban és fűszerüzletekben. A Szentküldési Igazgatóság Budapesten.

— **Szerenostlenség.** Horvát András betekinti kocsi f. hó 7-én fát szállított ki Cibakházára. Az országuton automobil jött szemközt, mitől a lovak anynyira megijedtek, hogy Horvátot, mialatt igyekezett volna őket megállítani, lerántották a kocsiról. A kocsi kerekei keresztülmentek Horvát homlokán. Most súlyos sérülések közt fekszik lakásán. Horvát nyolc gyermek atyja.

— **Nyilvános elszámolás.** A Jaksor tanyai iskola területén egy harang és kereszt felállításához szükséges összeggel hozzájárultak: özv. A. Molnár Jánosné szül. Nagy Julianna a közkeresztet adományozta 560 k. értékben. Ko-

vács S. Lukács 30 k. id. Kaifás István 3 k. neje Biró Rozália 3 ifj. Kaifás István 20 k. Szarvák Kálmán 16 k. neje Gulyás Eszter 4 k. Szarvák István, ifj. Szarvák Kálmán, Szarvák Gergely, Szarvák Julianna 1—1 k. Helybeli takarékpénztár 20 k. Szarvák László és neje 20 k. S. Tóth Antal és fia 20 k. Kaifás Ferenc 16 k. neje Gulyás Mária 2 k. ifj. Kaifás Ferenc IV. o. t. 1 k. Szaszko Péter 10 k. neje Fazekas Anna 4 k. Ugrai András 15 k. Kanyarecz József 12 k. özv. Szabados Ferencné, Geiszler Péter, Kézsmárki Jáfet, P. Horváth István, id. Pugner Mátyás, Nagy Katalin, Fazekas Pál, P. Nagy István, Gulyás Bálint, Szabó István, Mátray Lajos, Kf. Kiss József, Polgári kör, 10—10 k. Lazi István 3 k. neje Barat Julianna 3 k. ifj. Lazi István 2 k. Lazi József 2 k. Lazi János 9 k. neje Benke Ilona 1 k. Zsembér István 8 k. neje Bodócs Katalin 2 k. Gazd. takarékpénztár 10 k. Nagy Gézané 8 k. Szarvák Imre 5 k. neje Kovács Mária 2 k. Katona József és családja 7 k. Samu István 2 k. Benke Rozália 2 k. ifj. Samu István 1 k. Samu Elek 1 k. Samu Erzsébet 1 k. D. Nagy István és neje 6 k. Kiss Mihály és neje 6 k. Dósa József plebános, Községi kör, Kovács Péter, Szilák István, Ficsór Ferenc, Huszár Lukács, P. Nagy Gergely Kiss F. Matyas, ifj. Dósa György, ifj. Szabó István és neje, Tóth Elek, Illés Imre, Katholikus Kör, László Imre és neje, özv. Zsembéri Józsefné, szül. Biró Magdolna, Az ugari harang és kereszt társulat, Dékány István, Dajka Mihály, 5—5 k. Majzik József 2 k. neje Szepesi Julianna 2 k. Majzik József 1 k. Pugner Mátyás, Benke László, Fazekas András, Zámódics Pál, 5—5 k. D. Kiss Viktor 3 k. Szaszko Lajos 2 k. ifj. Kuruc József 5 k. Szarvák Lajos 5 k. Kecskés Ferenc 5. Horváth János 5 k. Ecsédi Mihály 1 k. Szarvák Rozália, 1 k. Ecsédi Kálmán 1 k. Ecsédi János 1 k. L. Kovács Péter 4 k. özv. Kovács Istvánné 4 k. Kocsis István 2 k. neje Barat Anna 2 k. Csomós Györgyné 4 k. érp. Kovács István 4 k. Berta Mátyás 4 k. Magántitkár közkölség 3 k. 75 f. Tigyi István 3 k. Benke Pál 3 k. Kaifás János 3 k. Szaszko Julianna 3 k. Kovács Antal és neje 2 k. Kovács Anna 1 k. Pugner Mátyás 3 k. Szarvák Viktor, Varga Anna, B. Tóth János és neje, id. Balga Andrásné, Mirhó József és neje, Szabó István, Fehér József, özv. Kuna Lászlóné, özv. Hegedüs Gergelyné, özv. Németi Cyuláné, B. Tóth György, D. Kiss Margit, Szabó Antal, özv. Turesányi Lászlóné, Kovács János, Zsembéri Mária, Gaál László, N. N. Kiss László, Szaszko Illés, Kiss F. István, Pugner István, Fgy. Tóth István Hegedüs Kálmán, B. Tóth János, M. Kovács Kálmán, Nagy Lajos és neje, Szabó Pál, Szarvák Mihály, Zs. Varga György, ifj. Mikus István, Kuna András, D. Nagy Márton, Gergulics Lukács, 2—2 k.

— **Birtokváltások.** Október hó 8-tól október 14-ig a kunszentmártoni kir. járásbírószék telekkönyvi osztályánál a következő birtokváltások jegyzettek be: Gulyás István és neje megvette Gulyás Miklós beltelkét 100 koronáért, Bozsik Gábor megvette Kiss Józsefné és társai ingatlanát 11781 kor. 25 fillérért, Kis Mihály és neje megvette Kis Viktor és Luca ingatlan részét 1200 koronáért, Szin András megvette L. Kovács Lőrinc és neje ingatlan részét 680 koronáért.

— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban 1911. október 8-tól október 15-ig születtek: Karsai Ferenc, Veres Mihály, Korponai Erzsébet, Kovács Ferenc, Pásztor Katalin, Karsai Borbála, Szabó Emilia, Rozenberg József, Józsa Erzsébet, Rozenberszki Mária, P. Kocsis Ilona Anna. — Házasságok kötöttek: S. Kovács István Habranyi Máriával, Józsa Károly Szabó Erzsébettel. — Elhaltak: Fazekas Antal 66 éves, Lakatos Rozália 11 hónapos, Kardos Erzsébet 2 hónapos, Kurucz Jánosné Pozderka Anna 27 éves, Kollár Margit 29 éves, Kiss F. Rozália 17 éves korában.

KÖZGAZDASÁG.

A méhészt teendői október hóban

Irta: Kiss János, az «O. M. M. E.» szak tudósítója
Tiszakürt, október hó.

Aki ezideig méheit bármit ok miatt be nem telelte, most már késcdelem nélkül fogjon a beteleléshez.

Éppen így kell sietni az eddig netalán elmulasztott szükségbeli etetéssel is.

Állandó szép időben még mindig lehet a gyenge családokat egyesíteni.

A kaptárak kibontását — hacsak valami baj nem teszi szükségessé — ezentul kerüljük.

A röplyukat annyira szükítsük meg, hogy egyszerre csak egy méh férjen ki rajta; de egészen el ne zárjuk, hogy a méhek levegőhöz jussanak, mert különben levegő hiány miatt könnyen megfulladhatnak.

A tartaléknak hagyott befedett mézes, valamint hímporos lépeket tegyük jó száraz helyre, utóbbiaknak tavasszal a fiasítás etetésénél nagy hasznát veszik a méhek.

Az egészséges, üres lépeket függesszük valamely világos, szellős helyen zsinagra, a hasznavehetetlen, vagy öreg lépeket pedig válogassuk ki és az évközben összegyűlt hulladékkal együtt tegyük félre, kiolvasztás végett. A kiolvasztásra szánt lépeket és hulladékot célszerű golyókká nyomkodni, hogy a moly ne bántsa.

A leltárt gondosan nézzük át s a hasznavehetetlenekké vált tárgyakat selejtezzük ki és a hiányzókat vegyük előjegyzésbe.

Őszi idényre

remek mintázatu és kitünő minőségű
divatszöveim
érkeztek, melyekből a legmodernebb
szabás szerint olcsó árak mellett
készítik mindenféle férfiruhát.

Kiss Péter

férfiszabó, Batthyány-utca.

Egy fiu tanulónak felvétetik.

MEZEI EGEREK

tökéletes és biztos kipusztítására legjobb az évtizedek óta sok magyar és külföldi uradalomban, gazdaságban, állami telepeken kitünő sikerrel használt labdacacs alakú **EGÉR-MÉREG**. Egy holdra 1—2 kg. elég. 100 kg. ára 90 korona, 5 kg.-os láda 6 korona. — **SIPÓCZ ISTVÁN** gyógyszerész Pécs (Baranya m.) A megrendeléshez **hatósági engedélyt** kérek mellékelni.

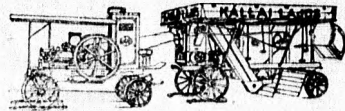
„A köztudatba ment át“

hogyan csakis

Kállai LAJOS

motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz.

szállítja

teljes jótállás mellett
a leghirvesebb motoresplőkészleteket.

Saját érdekében kérjen minden gazda disz-főárlapot, melyet ingyen bérmentve küld a gyár!

Fontos figyelmeztetés!

Kállai Lajos **hirves motorgyára**
nem tévesztendő össze
más Kállai nevű cégekkel!

Uj cipész üzlet.

Alulírott tisztelettel értesitem Kunszentmárton nagyérdemű közönségét, hogy helyben, **Weisz Ignác Mátyás- király- utcai házában** (polgári iskola mellett) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

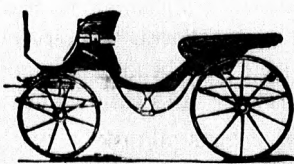
cipész üzletet

létesíttem. Amidőn erről a mélyen tisztelt közönséget értesitem, — **kifogástalan, tartós, jó és olcsó** cipőim előállításáról kezeskedem. Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

Tisztelettel

Szanda Antal

cipész.

Karsai Ferenc

kovács mester

Kunszentmárton, régi posta-utca

Készít minden fajtájú hintókat és
jéderes kocsikat.

Több évi, nagyobb kocsigyárakban szerzett, tapasztalatai folytán ajánlja magát uraságok és magánosok figyelmébe.

JAVÍTÁSOKAT elfogad.

Ugyszintén elvállal mindenféle gazdasági szerszámok készítését is.

Hívásra bárhol megjelen.

Olcsó tűzifa!

Elsőrendű bükkhasábfá (görcs- és rothadásmentes) a Körösparton eladó.
Betekintsi gőzmalom és gőzfűrés.

4691/1911. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

Fehér és Serény végrehajthatóknak Palotai Albert és neje végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 150 kor. tőke, ennek 1911 évi június hó 15-től járó 6 százalék kamata, 37 kor. 80 fill. perköltés már megállapított, valamint egyéb járuléka és a jelenlegi 20 kor. 45 fill. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. 60. t.-c. 144. §-a alapján és a 146 §-a értelmében a kunszentmártoni kir. járásbíróház területén levő Tiszakürt községben fekvő a tiszakürti 2930 sz. tjkönyvben A + 326/141. hrsz. a felvett ingatlanból (szőlő a kisasszonyhegyen) Mikus Annát B. 4. alatt megillető s az ingatlan 1/4-ét tevő jutalékára és pedig az özv. Mikus Mihályné javára C. 4. alatt bekebelezett haszonélvezeti jog fenntartásával, de ha így nem éretik el 400 kor. vételár, akkor az árverés hatálytalanná válik s az ingatlan nyomban újból a szolgálmi jog nélkül lesz elárverezve. Becsár 62 kor., továbbá a kunszentmártoni 924. sz. betétben A + 1849. hrsz. a felvett 1125. öisz. ház, udvar és gazdasági épületekből álló ingatlanból Palotai Albertné Mikus Annát megillető jutalékra 546 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban következő feltételek mellett elrendeltetik.

1. Az árverés megtartására határidőül **1911. évi november hó 6-ik napjának d. e. 10 órája** tűzetik ki és pedig a tiszakürti ingatlanra az ottani községhezához, a kunszentmártoni ingatlanra pedig a bíróság árverési helyiségében **d. u. 1/2 3 órája**.

2. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlan a kikiáltási ár kétharmadrésznél alól nem fog eladatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a 1881. évi november hó 6-án 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni és az 1908. 41. t.-c. 25. §-a értelmében az, aki a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tesz, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, mert ha ennek eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet.

Kunszentmárton, 1911 augusztus 25.

Kauten s. k.
kir. albiró.

A kiadmány hitelül:

Donánszky
kir. tkvezető.

Fixfizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. — Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hecht bankház részvénytársaság
Budapest, Ferenciek-tere 6.

Cserépkályhákat mélyen leszállított árak mellett csak Bozsik Kálmán

cserépkályha és majolika edénykészítőnél lehet beszerezni. A legszebb kiállítás és kitünő fűtőképeségért kezeskedem. — Jó munka és versenyképességért számos arany és ezüst éremmel kitüntetve. ::
Kályháim vételkötelezettség nélkül megtekinthetők.

Bozsik Kálmán, cserépkályha és majolika edénykészítő
Kunszentmárton, Kerületiház-utca 49. szám.

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy-féle pemetefü-cukorkáknál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-féle** kértünk, mivel sok hasonlatlan utánzata van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a **RÉTHY** név.

1 doboz 60 fillér. Mindenütt kapható.

Nyomdász-tanonc

felvétetik fizetéssel Wolf Dezső könyvnyomdájában.

Egész szobabutor

keveset használt, egészen jókarban, olcsón eladó.

Megtekinthető a Betekintsben.

TABA JÁNOS

asztalos mester tisztelettel értesíti a nagy közönséget, hogy

asztalos műhelyét

saját házába, a Zsinor-utca 328. sz. alá helyezte át, Halász boltos ur szomszédságában.

Pénz.

Felhívjuk a földbirtokos urak szíves figyelmét

4 és 4 1/2 százalékos

alapkamatu törlesztéses kölcsönre, mi földbirtokra igen kedvező feltétellel és fizetési módokkal lesz engedélyezve, **régebbi drágább kamatu** kölcsönöket átcserejlük, conventálunk bélyegmentesen törlesztéses kölcsönre.

Felvilágosítást díjmentesen adunk.

Trencsényi és Heller

központi jelzálogbank és váltóüzlet,

SZOLNOK, közvetlen a személypályaudvar közelében.

Értesítés.

AKI kevés pénzért kitűnő minőségű és szakszerűen készített **agyagkályhát** akar venni, az forduljon **Tóth András**hoz, az állam által teljesen kiképzett agyagkályha készítőhöz, aki a legnagyobb szakismerettel készít mindennemű

kályhákat

az ország más vidékéről hozott agyagból, nem pedig helybeli sárgaföldből.

Az általam készített kályhák t. vevőim kívánsága szerint lehetnek oszloposak, párkányosak, diaboló, vagy ötsarkúak. A tüszekrényeket samott téglából készítem, fa, kőszén, vagy koksztüzelésre.

Az összeállításnál a csempéket hajszál fugokra csiszolom. Készítményeim kiválósága és versenyképessége mellett az is tanuskodik, hogy az állami agyagipari szakiskola elvégzése után mint előmunkás dolgoztam Budapesten a világhírű Zsolnai-féle és Grübel-féle gyárakban. Kívánatra készítményeim csempéit készséggel mutatom be megtekintés végett vétel kényszer nélkül.

Tisztelettel
Tóth András
kályhás.

Kunszentmárton és vidéke n. é. közönsége körében még mindig sokan vannak, kik nem bírnak tudomással arról, hogy Kunszentmártonban rövid idő óta egy mai kor igényeinek teljesen megfelelő

sirkőraktár és kőfaragó-műhely

létezik.

Dusan berendezett raktáramban mindennemű és alaku bel- és külföldi **granit, márvány és homokkő** anyagból készült mindenféle alaku **sirkővek 10—2000 koronáig** nagy választékban vannak.

Ezenkívül felvállalom a **sirboltok előállítását, sírszegélyeket vasráccsozattal** vagy annékül, valamint a **sirkőveknek temetőbeni felállítását**, ugy helyben mint vidéken a legnagyobb pontosság mellett, saját felelősségemre igen szerény áráért.

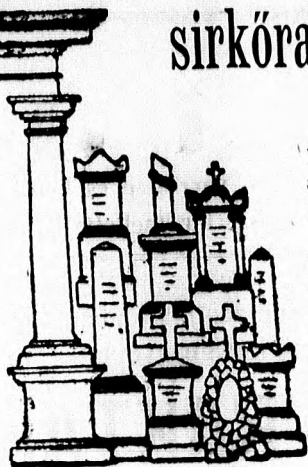
Főtörökvésem oda irányul, hogy nálam a munka ugy kivitelben, valamint tartóságában és a lehető olcsó árban ugy a fővárosi, valamint bármily vidéki hasonlítottal a versenyt szilárdul kiállhassam.

A temetőben levő síremlékekre vésések és aranyozások, valamint régi márványkövek újra fényezését jutányos árban elvállalom.

Végül van szerencsém b. figyelmébe hozni, miszerint kívánatra személyesen dus mintáimmal és bővebb értesülés végett saját költségemre megjelenhetek anélkül, hogy azért legcsekélyebb megtérítést igényelnék.

Magamat becses pártfogásába ajánlva vagyok kiváló tisztelettel

PÁL ISTVÁN, kőfaragómester.

Két drb 4 méteres vas-sin eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

HAZUG

hirdetésekre ne hallgasson, mint mélyen leszállított árák és más egyéb hazugságok, mert mindenki tudja, hogy a legjobb

varrógépek és kerékpárok

legolcsóbb árban

Ország Lipót

kizárólagos varrógép és kerékpár raktárában szereshetők be

KUNSZENTMÁRTON, (Vasut-utca, az ipartestülettel szemben, 6 évi jótállás mellett. Kényelmes havi és heti részletfizeté

Plissirozások minden nagyságban készíttetnek.

CSÉPLŐKÉSZLETEK.

A legújabb rendszerű **benzin, nyersolaj- és gőzüzemű cséplőkészletek, malomberendezések és alkarészek**, mindennemű **mezőgazdasági gépeket** szállítunk, azoknak kifogástalan üzeméért a legmesszebb menő felelősséget elvállaljuk.

Malmok átalakítását, szakrovátkolását, szerű berendezését, **hengerek** és csiszolását elvállaljuk, ugyszintén mindennemű **gazdasági gépek** gyors és megbízható

javitását, gőzkazán falrepedés és egyéb bármily öntött és kovácsolt tárgyak autogén-forrasztását, Csereüzleteket előnyös feltételek mellett kötünk. Olcsó árák és kedvező fizetési feltételek mellett. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk

Egyben felhívjuk a földbirtokos urak figyelmét az általunk készített tizedes és százados mérlegekre, ugyszintén elvállaljuk bármilyen mérlegek javítását és újra hitelesítését.

Trencsényi és Heller

SZOLNOK,

malomépitészet, gazdasági gép és mérleggyár.

Dévai Jenő

órák, ékszerész, látszerész, varrógép és kerékpár nagy raktára
Kunszentmárton, piactér, a gyógyszertár mellett. Fióküzlet: Öcsöd, Békésmegye

Értesitem a nagyközönséget, hogy Kunszentmártonban a piactéren levő óra és ékszerüzletemet tetemesen megnagyobbítva, abba nagy

VARRÓGÉP-RAKTÁRT

létesítettem. Raktáron tartok óriási választékban

minden újabb, modern szerkezetű

varrógép és kerékpárokat,

de csakis a

a legfinomabb gyártmányokat, úgy, hogy minden gépért

több évi írásbeli jótállást vállalok.

Kényelmes részletfizetés!

Mindennemü varrógép és kerékpár alkatrészeket a gyári áron árusítok. Tölcséres és tölcsérnélküli

GRAMOFONOK ÉS LEMEZEK

állandóan raktáron vannak.

Lemezek darabja 3 korona. 10 drb vételnél 1 drbot ingyen adok

Jeggyűrűk

és mindenféle legdivatosabb

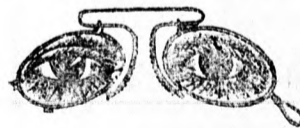
menyasszonyi ékszerek

óriási nagy választékban olcsó áron kaphatók.

Arany-, ezüst-, acél- és nikkel-órák dus választéka.

Mindenikért 2 évi jótállást vállalok. Mindennemü javítások elfogadtatnak.

Szemüvegek orvosi receptre is kaphatók.

Valódi tajtékpipák a legolcsóbb árakon.

Veszek és becserélek régi aranyat és ezüstöt.

Tisztelettel

DÉVAI JENŐ.